

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DEPARTAMENT ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

KAP-41102/06

Nr ewid. 6/2007/I/06/003/KAP

Informacja o wynikach kontroli
funkcjonowania placówek konsularnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych ze
szczególnym uwzględnieniem opieki nad
obywatelami polskimi za granicą

W a r s z a w a l u t y 2 0 0 7 r .

Misją *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizją *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszący się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Informacja o wynikach kontroli
funkcjonowania placówek konsularnych
Ministerstwa Spraw Zagranicznych ze
szczególnym uwzględnieniem opieki nad
obywatelami polskimi za granicą**

Dyrektor
Departamentu Administracji Publicznej

Czesława Rudzka-Lorentz
Warszawa, dnia lutego 2007 r.

Zatwierdzam:
Józef Górny

Wiceprezes Najwyższej Izby Kontroli
Warszawa, dnia lutego 2007 r.

Najwyższa Izba Kontroli
ul. Filtrowa 57
00-950 Warszawa
tel.: 0-prefiks-22 444 50 00
www.nik.gov.pl

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie	4
1.1. Temat kontroli.....	4
1.2. Numer kontroli.....	4
1.3. Cel kontroli	4
1.4. Przedmiotowy zakres kontroli, okres objęty kontrolą i jednostki skontrolowane	4
2. Podsumowanie wyników kontroli	6
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności.....	6
2.2. Synteza wyników kontroli	6
2.3. Uwagi końcowe i wnioski	8
3. Ważniejsze wyniki kontroli	10
3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych	10
3.1.1. Charakterystyka stanu prawnego	10
3.1.2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych.....	12
3.2. Istotne ustalenia kontroli	13
3.2.1. Realizacja zadań związanych z opieką konsularną nad obywatelami polskimi	13
3.2.2. Warunki funkcjonowania urzędów konsularnych	14
3.2.3. Sprawność połączeń telefonicznych z konsulatami.....	16
3.2.4. Rzetelność dokumentowania i wykazywania w sprawozdaniach czynności konsularnych.....	17
3.2.5. Upowszechnianie informacji konsularnych	20
3.2.6. Monitorowanie sytuacji imigracji zarobkowej z Polski.....	20
3.2.7. Skargi na działalność służb konsularnych.....	22
3.2.8. Współpraca placówek z konsulami honorowymi	23
4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli	24
4.1. Przygotowanie kontroli	24
4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli	24
4.3. Załączniki	29
Załącznik nr 1 – Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność.....	29
Załącznik nr 2 – Wykaz aktów prawnych	30
Załącznik nr 3 – Wykaz organów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli	31

1. Wprowadzenie

1.1. Temat kontroli

Funkcjonowanie placówek konsularnych Ministerstwa Spraw Zagranicznych ze szczególnym uwzględnieniem opieki nad obywatelami polskimi za granicą.

1.2. Numer kontroli

Kontrola doraźna Nr I/06/003, przeprowadzona z inicjatywy własnej Najwyższej Izby Kontroli w związku z sygnałami przekazywanymi w środkach masowego przekazu, w szczególności w doniesieniach prasowych, o niewystarczającej opiece ze strony polskich placówek konsularnych nad rodakami wyjeżdżającymi za granicę w poszukiwaniu pracy.

1.3. Cel kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny realizacji zadań służby konsularnej w zakresie opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, w tym głównie interwencji podejmowanych w obronie ich praw i interesów, udzielania pomocy osobom zatrzymanym i aresztowanym, udzielania pomocy finansowej, wydawania paszportów oraz rzetelności informacji przekazywanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych w tym zakresie w sprawozdaniu konsularnym za 2005 r. i w arkuszach sprawozdawczych obejmujących okres I półrocza 2006 r.

1.4. Przedmiotowy zakres kontroli, okres objęty kontrolą i jednostki skontrolowane

Kontrolą objęto funkcjonowanie urzędów konsularnych w 2005 r. i w okresie 3 kwartałów 2006 r., interwencje podjęte w I półroczu 2006 r. w obronie praw i interesów obywateli polskich przebywających za granicą, skargi na działalność urzędów konsularnych, które wpłynęły w okresie 3 kwartałów 2006 r. W zakresie rzetelności informacji przekazanych do Ministerstwa Spraw Zagranicznych odnośnie pomocy udzielonej obywatelom polskim, kontrolą objęto dane wykazane w sprawozdaniach konsularnych za 2005 r. i I półrocze 2006 r.

Kontrola została przeprowadzona od 28 września do 28 listopada 2006 r. w 4 placówkach zagranicznych Ministerstwa Spraw Zagranicznych, tj. w Konsulacie Generalnym RP w Londynie oraz w Ambasadach RP w Dublinie, Madrycie i Oslo¹.

Kontrole przeprowadzono na podstawie art. 2 ust 1 ustawy o NIK pod względem legalności, rzetelności, gospodarności i celowości².

¹ W Konsulacie Generalnym RP w Londynie (od 28 września do 18 października), Ambasadzie RP w Dublinie (od 28 września do 17 października) Ambasadzie RP w Madrycie (od 26 października do 16 listopada) Ambasadzie RP w Oslo (od 7 do 28 listopada).

² Zgodnie z art. 5 ust 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2001 r. Nr 85, poz. 937 ze zm.).

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

NIK, pomimo stwierdzenia nieprawidłowości, pozytywnie ocenia realizację zadań służby konsularnej w zakresie opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą. Nieprawidłowości polegały na niezapewnieniu efektywnej obsługi obywateli zgłaszających się bezpośrednio do urzędów konsularnych w Londynie i Dublinie, a w odniesieniu do placówki w Londynie, także sprawnej łączności telefonicznej. NIK jako nierzetelny ocenia sposób dokumentowania podejmowanych w I półroczu 2006 r. interwencji w obronie praw i interesów obywateli polskich i niektórych czynności konsularnych związanych z opieką nad Polakami oraz sporządzania sprawozdań konsularnych w tym zakresie za 2005 r. i I półrocze 2006 r.

2.2. Synteza wyników kontroli

1. Najwyższa Izba Kontroli oceniła, że we wszystkich kontrolowanych jednostkach działania podejmowane w I półroczu 2006 r. w obronie praw i interesów obywateli polskich przebywających w okręgach konsularnych tych jednostek były realizowane w należyty sposób. Działania w ramach interwencji podejmowane były na ogół bez zbędnej zwłoki, a dłuższy czas załatwiania niektórych spraw uzasadniony był m.in. koniecznością zasięgnięcia pisemnych informacji w miejscowych i polskich urzędach i instytucjach. (str. 13-14)

2. System obsługi interesantów bezpośrednio zgłaszających się do urzędu działał w sposób właściwy w dwóch jednostkach (Wydziały Konsularne Ambasad RP: w Madrycie i Oslo). W placówkach tych zapewnione zostały odpowiednie warunki przyjmowania interesantów i załatwiania spraw. Obsługa realizowana była na bieżąco, mimo stale wzrastającej liczby obywateli polskich na terenie okręgów konsularnych tych placówek. W dwóch pozostałych placówkach, tj. w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie oraz Konsulacie Generalnym RP w Londynie, system obsługi interesantów nie działał należycie. Przyjęcie interesanta – w przypadku Dublina w odniesieniu do wszystkich spraw, a w przypadku Londynu w sprawach paszportowych - było możliwe po uprzednim telefonicznym umówieniu z kilkutygodniowym wyprzedzeniem. W urzędach w godzinach przyjęć utrzymywały się kolejki (w Londynie część interesantów oczekiwała na ulicy). Istotny wpływ na taki stan rzeczy miały trudne, nieadekwatne do nagłego wzrostu liczebności emigracji zarobkowej³, warunki lokalowe i kadrowe konsulatów. Ponadto w Konsulacie w Londynie występowały trudności w uzyskaniu przez interesanta kontaktu telefonicznego, spowodowane nieprawidłowym funkcjonowaniem

³ Po otwarciu rynku pracy dla Polaków w Irlandii i Wielkiej Brytanii

systemu łączności oraz nieprawidłową jego obsługą. Natomiast w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie nie zapewniono, wymaganego standardami kontroli finansowej⁴, rozdzielenia funkcji decyzyjnych i kontrolnych przy ustalaniu, pobieraniu i ewidencji opłat konsularnych (zadania realizował jeden pracownik). (str. 14-17)

3. We wszystkich kontrolowanych jednostkach, Najwyższa Izba Kontroli jako nierzetelny oceniła sposób dokumentowania i wykazywania w sprawozdaniach konsularnych przekazywanych do MSZ za 2005 r. i I półrocze 2006 r., niektórych czynności konsularnych związanych ze sprawowaniem opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą.

W 3 spośród 4 kontrolowanych jednostek (Wydziały Konsularne Ambasad RP w Dublinie i Oslo, Konsulat Generalny RP w Londynie) nie prowadzono rejestru interwencji podjętych przez Konsula w obronie praw i interesów obywateli polskich, a działania te dokumentowane były w sposób uniemożliwiający rzetelne ustalenie liczby interwencji a w niektórych przypadkach, rozpoznanie stanu i terminu załatwienia konkretnej sprawy⁵. W rezultacie, wykazane w sprawozdaniach konsularnych za 2005 r. oraz za I półrocze 2006 r. dane odnośnie podjętych interwencji ustalano na podstawie szacunków, co było niezgodne ze sposobem wykazywania tych danych wynikającym z zarządzenia Nr 11 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 grudnia 2004 r.⁶.

Ponadto, w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Oslo nie prowadzono rejestrów spraw dotyczących udzielonej pomocy finansowej, zgonów oraz wydanych zezwoleń na przewóz zwłok, do czego zobowiązują postanowienia pkt 3.6 oraz 6.1 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej MSZ i placówek zagranicznych Ministerstwa⁷. (str.17-20)

4. Kontrolowane placówki w należyty sposób zapewniły dostęp do informacji konsularnych - głównie za pośrednictwem stron internetowych i tablic ogłoszeń znajdujących się w placówkach. Rozpowszechniano je również w prasie polskojęzycznej wydawanej w okręgach

⁴ Określonymi przez Ministra Finansów - Komunikat Nr 13 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2006 r. w sprawie standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych, Dz. Urz. Min. Fin. Nr 7, poz. 58 (niniejszy komunikat był poprzedzony komunikatem Nr 1 Ministra Finansów z dnia 30 czerwca 2003 r. w sprawie ogłoszenia „Standardów kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych”, Dz. Urz. Min. Fin. Nr 3, poz. 13)

⁵ Obowiązek prowadzenia przez konsulów rejestrów spraw i rejestrów czynności konsularnych wynika z art. 32a ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 ze zm.)

⁶ Zarządzenie Nr 11 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 grudnia 2004 r. zmieniające zarządzenie w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich, Dz. Urz. MSZ z 2005 r. Nr 1, poz. 2.

⁷ Instrukcja została wprowadzona zarządzeniem nr 25 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, misjach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz instytutach polskich (niepublikowane).

konsularnych placówek. Istniała także możliwość uzyskania informacji i porad przy wykorzystaniu łączności mailowej.

Jako rzetelne NIK oceniła także działania kontrolowanych jednostek na rzecz monitorowania sytuacji imigracji zarobkowej z Polski. Placówki utrzymywały bieżące kontakty z miejscowymi urzędami, władzami miasta, policją, organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną oraz redakcjami, głównie polskojęzycznych gazet. (str.20-22)

5. Na działania kontrolowanych jednostek w okresie trzech kwartałów 2006 r. wpłynęło łącznie 12 skarg⁸. Spośród objętych kontrolą 11 skarg, zasadność zarzutów potwierdziła się w 2 przypadkach, tj. w Konsulacie Generalnym w Londynie (niemożność dodzwonienia się do Konsulatu i brak odpowiedzi na zapytanie przesłane mailem) oraz w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Madrycie (termin wydania paszportu). (str.22)

6. W trzech kontrolowanych placówkach, w sprawowaniu opieki nad imigrantami z Polski uczestniczyli konsulowie honorowi (w Irlandii nie powołano konsuli honorowych), co korzystnie wpływało na dostępność pomocy, zwłaszcza tym obywatelom polskim, którzy przebywali w znacznej odległości od konsulatów zawodowych. (str.23)

2.3. Uwagi końcowe i wnioski

Dla właściwej realizacji konstytucyjnej funkcji opieki państwa nad obywatelami polskimi przebywającymi w Wielkiej Brytanii i Irlandii niezbędna jest, wobec wciąż rosnącej liczby obywateli polskich emigrujących zarobkowo do tych krajów, poprawa warunków lokalowych i kadrowych placówek konsularnych w tych państwach, a także usprawnienie łączności telefonicznej z Konsulatem Generalnym RP w Londynie. Niezbędne są także działania zaradcze w celu wyeliminowania, we wszystkich kontrolowanych placówkach, nieprawidłowości w zakresie dokumentowania i rejestrowania niektórych czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą, w tym w szczególności podejmowanych interwencji w obronie ich praw i interesów. Nierzetelne dane sprawozdawcze przekazywane Ministrowi Spraw Zagranicznych powodują dezinformację co do rzeczywistej skali działań podejmowanych przez placówki w ramach opieki konsularnej.

W związku z powyższym NIK wnioskuje o:

- dokonanie przez Ministra Spraw Zagranicznych analizy potrzeb lokalowych i kadrowych placówek konsularnych w Wielkiej Brytanii i Irlandii oraz podjęcie działań zapewniających sprawną i bieżącą obsługę konsularną interesantów w tych krajach,

⁸ 6 skarg dotyczących służb konsularnych Konsulatu RP w Londynie, 3 skargi - Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Dublinie, 2 skargi - Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Madrycie, 1 skarga - Wydziału Ambasady RP w Oslo.

- podjęcie działań zapewniających dostępność połączeń telefonicznych Konsulatu Generalnego RP w Londynie,
- rozważenie przez Ministra Spraw Zagranicznych możliwości szerszego zaangażowania konsułów honorowych w działania związane z pomocą dla obywateli polskich przebywających za granicą,
- przygotowanie i wdrożenie w placówkach odpowiednich procedur umożliwiających skuteczny nadzór, gwarantujących rzetelne dokumentowanie i rejestrowanie przez placówki czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi, w tym w szczególności podejmowanych interwencji, co umożliwi prawidłowe sporządzanie sprawozdań konsularnych, a tym samym przedstawianie MSZ rzetelnych danych w tym zakresie,
- zapewnienie, w Ambasadzie RP w Dublinie, zgodnego z przepisami systemu kontroli finansowej w zakresie działalności konsularnej.

Ponadto, niezależnie od działań doraźnych - wobec utrwalania się zjawisk emigracji zarobkowej i powstawania w związku z tym nowych obszarów wymagających zainteresowania państwa polskiego (np. problematyka kształcenia dzieci emigrantów polskich) - niezbędne jest, zdaniem NIK, podjęcie długofalowych działań w kierunku ich rozpoznawania i gotowości świadczenia nowej jakościowo opieki konsularnej.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Charakterystyka stanu prawnego oraz uwarunkowań ekonomicznych i organizacyjnych

3.1.1. Charakterystyka stanu prawnego

Podstawowym aktem międzynarodowego prawa konsularnego jest Konwencja Wiedeńska z dnia 24 kwietnia 1963 r. o stosunkach konsularnych, ratyfikowana przez Polskę 17 września 1981 r.⁹. Republika Irlandii ratyfikowała omawianą konwencję w dniu 10 maja 1967 r., Zjednoczone Królestwo Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej – w dniu 9 maja 1972 r., Królestwo Hiszpanii – w dniu 3 lutego 1970 r., Królestwo Norwegii – 13 lutego 1980 r. Zgodnie z art. 3 konwencji, funkcje konsularne wykonywane są przez urzędy konsularne i przedstawicielstwa dyplomatyczne.

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.¹⁰ stanowi w art. 36, że podczas pobytu za granicą obywatel polski ma prawo do opieki ze strony Rzeczypospolitej Polskiej.

Najważniejsze zadania konsula są określone w ustawie z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej. Do podstawowych zadań konsulów należy (m.in.) ochrona praw i interesów Rzeczypospolitej Polskiej i jej obywateli oraz zapewnianie pomocy obywatelom polskim w realizacji praw przysługujących im zgodnie z prawem państwa przyjmującego oraz prawem i zwyczajami międzynarodowymi (art. 10 pkt 1 i art. 11).

Konsul wykonując ciążące na nim obowiązki, m.in.:

- z urzędu podejmuje, o ile nie zabrania tego prawo państwa przyjmującego, przed sądami lub innymi władzami państwa przyjmującego czynności niezbędne dla ochrony praw i interesów obywateli polskich, jeżeli nie mogą tego czynić sami, ani nie ustanowili pełnomocników (art. 12 ust 1),
- czuwa, aby obywatele polscy zatrzymani, aresztowani lub w inny sposób pozbawieni wolności w państwie przyjmującym mieli zapewnioną ochronę prawną i traktowanie zgodnie z prawem tego państwa oraz z prawem i zwyczajami międzynarodowymi (art. 13),
- w razie niezbędnej potrzeby udziela obywatelom polskim pomocy finansowej (art. 16),
- wykonuje czynności notarialne (art. 19),
- legalizuje dokumenty urzędowe (art. 21),

⁹ Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98 i 99

¹⁰ Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.

- wydaje obywatelom polskim paszporty lub inne dokumenty uprawniające do przekroczenia granicy, udziela wiz, a także wydaje zastępcze dokumenty podróży obywatelom innych państw (art. 23),
- wydaje decyzje o przyjęciu oświadczenia w sprawie wyboru i odzyskania obywatelstwa polskiego (art. 25),
- wykonuje czynności określone przepisami prawa o aktach stanu cywilnego (art. 26),
- wykonuje inne funkcje, poza określonymi w ustawie, przewidziane przez prawo i zwyczaje międzynarodowe, powierzone mu przez ministra właściwego do spraw zagranicznych (art. 29).

Według art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej¹¹, funkcje konsula wykonuje wyznaczony przez dyrektora generalnego służby zagranicznej członek personelu dyplomatyczno-konsularnego, który złożył egzamin konsularny. Zgodnie z art. 32 a ustawy o funkcjach konsułów Rzeczypospolitej Polskiej, konsul ma obowiązek prowadzić rejestry spraw, rejestry czynności konsularnych oraz inne rejestry określone odrębnymi przepisami. Niektóre funkcje konsularne (w tym związane z opieką nad Polakami za granicą), wykonują również konsulowie honorowi, którymi mogą być obywatele polscy zamieszkali w państwie przyjmującym, obywatele państwa przyjmującego lub państwa trzeciego (art. 5 ust. 2 ustawy o funkcjach konsułów RP).

Zasady sporządzania rocznych planów oraz sprawozdań z działalności przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych w okresie objętym kontrolą regulowały przepisy zarządzenia Nr 47 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich¹².

Zgodnie z pkt 3.6 oraz 6.1 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych i placówek zagranicznych Ministerstwa - pracownicy odpowiedzialni za merytoryczne prowadzenie spraw, rejestrują sprawy w rejestrze spraw według wzoru stanowiącego aneks nr 5 do instrukcji oraz gromadzą dokumentację załatwianych spraw.

Szczegółowy tryb postępowania przed konsulem regulują przepisy zarządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 4 listopada 1985 r.¹³. Konsul organizuje przyjęcia interesantów,

¹¹ Dz. U. Nr 128, poz. 1403 ze zm.

¹² Informator MSZ z 1998 r. Nr 139 ze zmianami wynikającymi z zarządzenia Ministra Spraw Zagranicznych: Nr 11 z dnia 28 grudnia 2004 r. (Dz. Urz. MSZ z 2005 r., Nr 1, poz. 2) oraz zarządzenia Ministra Spraw Zagranicznych Nr 8 z dnia 26 września 2005 r. (Dz. Urz. MSZ Nr 4, poz. 73)

¹³ MP Nr 35, poz. 233

udziela im niezbędnych informacji oraz przystępnie, konkretnie i ściśle wyjaśnia treść obowiązujących przepisów polskich i państwa przyjmującego. Jeżeli istnieją ku temu możliwości prawne i faktyczne, konsul powinien rozstrzygnąć sprawę natychmiast, wręczając lub komunikując stronie decyzję, a gdy takich możliwości nie ma, powinien określić w przybliżeniu termin zbadania i rozstrzygnięcia sprawy (§ 9). Konsul udziela niezwłocznie odpowiedzi na pisma, których autorzy występują do konsulatu jedynie o informację w sprawach konsularnych (§ 17, ust.1).

Szczegółowe zasady udzielania pomocy finansowej oraz tryb postępowania przy jej udzielaniu, w tym tryb przyjmowania i rozpatrywania wniosków, sposób zabezpieczania spłaty udzielanej pomocy finansowej innej niż zapomoga, sposoby odraczania terminów spłaty udzielonej pomocy, rozkładania jej na raty oraz umarzania należności, a także wzory wniosków dotyczących udzielenia pomocy finansowej, określają przepisy rozporządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 sierpnia 2002 r. w sprawie udzielania przez konsula RP pomocy finansowej oraz trybu postępowania przy jej udzielaniu¹⁴.

3.1.2. Charakterystyka uwarunkowań ekonomiczno-organizacyjnych

Kontrolowane podmioty są jednostkami organizacyjnymi podległymi Ministrowi Spraw Zagranicznych, będącymi dysponentami trzeciego stopnia środków budżetowych otrzymywanych z MSZ jako dysponenta części 45 budżetu państwa – Sprawy Zagraniczne.

Według opracowywanych corocznie przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych raportów o pracy polskiej służby konsularnej - nasilające się w ostatnim czasie procesy migracyjne stawiają przed polską służbą konsularną nowe zadania związane z wykonywaniem konstytucyjnego obowiązku opieki państwa nad swoimi obywatelami. Systematycznie ulega zmniejszeniu ilość czynności konsularnych związanych z wydawaniem paszportów i wiz, a także czynności prawnych (np. wydobywanie, legalizacja i tłumaczenie dokumentów, czynności z zakresu stanu cywilnego, obywatelstwa, morskie i inne), wzrasta natomiast zakres zadań związanych w ochroną prawną i opieką nad obywatelami, a więc takimi czynnościami, za które służba konsularna nie pobiera opłat.

Przez cały rok 2005, w związku z otwarciem rynków pracy dla obywateli nowych państw członkowskich UE, trwał napływ Polaków do Wielkiej Brytanii i Irlandii w poszukiwaniu zatrudnienia. Tendencja ta utrzymywała się w roku 2006. Wobec istniejącej swobody przemieszczania się, dokładne rozmiary tej grupy są trudne do określenia. Według szacunku

¹⁴ Dz. U. Nr 151, poz. 1262

Konsulatu Generalnego RP w Londynie, liczba obywateli polskich przebywających w okręgu konsularnym tej placówki w 2005 r. wynosiła 320 tys. osób. Ambasada RP w Dublinie szacowała liczebność obywateli polskich przebywających w Irlandii na 120 tys. Powyższe okoliczności powodowały wzmożony ruch interesantów oraz rosnące zapotrzebowanie na czynności z zakresu opieki konsularnej jak i szeroko pojętą informację konsularną, przy nie zmienionej obsadzie kadrowej i warunkach lokalowych tych urzędów. Skala, charakter oraz przyczyny migracji prowadziły do konfrontowania urzędów z nowymi jakościowo wyzwaniem, pochodnymi takich zjawisk, jak: bezdomność połączona z bezrobociem, oszukańcza działalność nielegalnych pośredników pracy, załamania nerwowe, ujawnianie się chorób psychicznych, przemoc wewnątrz grupy i inne zjawiska związane z tak liczną obecnością przedstawicieli różnych środowisk społeczeństwa polskiego.

Stosunkowo duża liczba obywateli polskich emigrowała w poszukiwaniu pracy do Hiszpanii, która z dniem 1 maja 2006 r. zniosła m.in. dla Polski ograniczenia w dostępie do rynku pracy oraz Norwegii, która należąc do państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego umożliwia podjęcie legalnej pracy obywatelom wszystkich państw Unii Europejskiej. Według szacunku Ambasady RP w Madrycie w okręgu konsularnym placówki przebywało 109-119 tys. obywateli polskich, a wg szacunku Ambasady RP w Oslo - 130 tys. obywateli polskich, z tego w Norwegii – 120 tys., a w Islandii 10 tys.

3.2. Istotne ustalenia kontroli

3.2.1. Realizacja zadań związanych z opieką konsularną nad obywatelami polskimi

Realizację zadań służb konsularnych w zakresie opieki nad obywatelami polskimi skontrolowano na podstawie sposobu załatwienia próby 420 interwencji podjętych przez placówki w okresie I półrocza 2006 r. Wyniki kontroli dały podstawę do pozytywnej oceny działań podejmowanych w I półroczu 2006 r. w obronie praw i interesów obywateli polskich przebywających w okręgach konsularnych wszystkich skontrolowanych jednostek. Interwencje dotyczyły w szczególności udzielania pomocy obywatelom polskim zatrzymanym przez policję, ofiarom przestępstw, osobom znajdującym się w więzieniach i aresztach, poszkodowanym w wypadkach, rodzinom zmarłych i zaginionych, osobom nie posiadającym środków na powrót do kraju i osobom ubiegającym się o uzyskanie świadczeń społecznych. Konsulowie m.in. pośredniczyli w rozmowach pomiędzy pracownikami Polakami a ich pracodawcami w sytuacjach nieporozumień, utrzymywali kontakt z osobami przebywającymi w szpitalach i ich rodzinami w kraju, służyli pomocą w załatwieniu formalności związanych z leczeniem, czy

uzyskaniem odszkodowania, świadczyli doraźną pomoc w związku z zatrzymaniami za wykroczenia drogowe.

Działania w ramach interwencji podejmowane były na ogół bez zbędnej zwłoki (z wyjątkiem przypadków opisanych poniżej), a dłuższy czas załatwiania niektórych spraw uzasadniony był m.in. koniecznością zasięgnięcia pisemnych informacji w miejscowych i polskich urzędach i instytucjach. W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Madrycie wystąpiły dwa przypadki nieuzasadnionego opóźnienia w udzieleniu osobom skazanym informacji na temat możliwości odbywania kary w Polsce. Informacji tych udzielono po 3 i 4 miesiącach, podczas gdy, zgodnie z § 17 zarządzenia Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 4 listopada 1985 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przed konsulem, informacji takich konsul udziela niezwłocznie.

Jako rzetelne NIK oceniła działania Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Oslo w zakresie udzielania pomocy Polakom przebywającym na terenie Islandii, gdzie brak jest zawodowego urzędu konsularnego. Między innymi na wniosek konsula, Ministerstwo Spraw Zagranicznych wyraziło zgodę na wydawanie z urzędu paszportów dzieciom urodzonym na terenie Islandii (w związku z wejściem w życie z dniem 28 sierpnia 2006 r. ustawy o dokumentach paszportowych¹⁵, dzieci urodzone w Islandii nie mogą dopełnić wymogu obecności w urzędzie konsularnym przy składaniu wniosku o wydanie dokumentu paszportowego z powodu nieposiadania dokumentów uprawniających je do przekroczenia granicy).

3.2.2. Warunki funkcjonowania urzędów konsularnych

W dwóch, spośród 4 kontrolowanych placówek, tj. w Ambasadach RP Madrycie i Oslo, Najwyższa Izba Kontroli oceniła, że organizacja pracy, warunki lokalowe i wyposażenie w sprzęt komputerowy wydziałów konsularnych były właściwe. W placówkach tych zapewnione zostały odpowiednie warunki przyjmowania obywateli i załatwiania spraw. Zapewniono także sprawną obsługę interesantów, mimo stale wzrastającej liczby obywateli polskich na terenie okręgów konsularnych tych placówek. Osoby zgłaszające się osobiście do ww. urzędów były obsługiwane na bieżąco bez konieczności wcześniejszego zgłaszania się w celu umówienia wizyty.

W dwóch pozostałych placówkach, tj. w Ambasadzie RP w Dublinie, w strukturach której funkcjonuje Wydział Konsularny oraz w Konsulacie Generalnym RP w Londynie, system obsługi obywatela polskiego zgłaszającego się bezpośrednio do placówki nie działał należycie. Istotny wpływ na taki stan rzeczy miały trudne warunki lokalowe i kadrowe konsulatów, które okazały się nieadekwatne do nagłego wzrostu liczebności emigracji zarobkowej po otwarciu

¹⁵ Art. 15 ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych (Dz. U. Nr 143, poz. 1027).

ryнку pracy dla Polaków w Irlandii i Wielkiej Brytanii. Przyjęcie interesanta w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie możliwe było po wcześniejszym telefonicznym zgłoszeniu sprawy/problemu, z wyprzedzeniem wynoszącym od 6 do 8 tygodni. Konsulat mieścił się w budynku Ambasady, w jednym pokoju (o powierzchni ok. 30 m²), który pełnił jednocześnie funkcję gabinetu konsula, kasy konsularnej i miejsca pracy 5 pracowników. Przyjęcia interesantów odbywały się w korytarzu (o powierzchni ok. 10 m²), będącym jednocześnie poczekalnią, miejscem wypełniania druków i jedynym wejściem do budynku Ambasady. Interesantom nie zapewniono możliwości korzystania z toalety. Część sprzętu komputerowego wykorzystywana przez pracowników była przestarzała i niesprawna. Zatrudnienie w Wydziale Konsularnym, wg stanu na koniec września 2006 r., wynosiło: 2 etaty urzędników konsularnych (w tym 1 osoba od 27 marca 2006 r.) i 2 etaty pracowników ryczałtowych (w tym 1 etat od 15 lutego 2006 r. i 0,5 etatu od 10 lipca 2006 r.) i w porównaniu do stanu zatrudnienia na koniec 2005 r. wzrosło o 2,5 etatu, co jednak nie zrekompensowało obciążenia pracowników czynnościami konsularnymi. W okresie od początku 2005 r. do końca I półrocza 2006 r. wzrosło ono o 62,5%, przy czym w rachunku nie uwzględniono czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi, za które nie pobierane są opłaty konsularne.

W przypadku obsługi interesantów zgłaszających się osobiście do Konsulatu Generalnego w Londynie stwierdzono, że sprawy prawne i wizowe były załatwiane w dniu zgłoszenia. Nie zapewniono jednak sprawnego systemu obsługi obywateli polskich zgłaszających się po paszporty. Przyjęcie wniosku o paszport możliwe było po uprzednim telefonicznym umówieniu z wyprzedzeniem 11 tygodniowym. Taki system zapisów nie został wyeliminowany, pomimo zwiększenia w październiku 2006 r. zatrudnienia o 2 urzędników konsularnych i o 1 pracownika ryczałtowego. Czas oczekiwania na złożenie wniosku paszportowego skrócił się jedynie do 3 tygodni. W godzinach przyjęć stale utrzymywała się kilkudziesięcioosobowa kolejka interesantów. Znaczna ich część, z powodu braku osobnej poczekalni, oczekiwała wprost na ulicy przed budynkiem Konsulatu. Warunki w sali obsługi z powodu niesprawnej klimatyzacji i uciążliwego hałasu były utrudnione. Wszystkie dostępne w Urzędzie pomieszczenia biurowe były w pełni wykorzystane. Pewną poprawę w zakresie obsługi interesantów mogą spowodować zmiany w organizacji pracy Urzędu wprowadzone przez Konsula Generalnego RP w Londynie w trakcie kontroli, polegające m.in. na wydłużeniu czasu przyjęć interesantów (w tygodniu łącznie o 6 godzin), uruchomieniu dodatkowego stanowiska obsługi interesantów w sprawach paszportowych, wprowadzeniu zasady obsługi interesantów bezpośrednio przez konsulów. W czasie trwania kontroli NIK wykonano też prace remontowe podnoszące estetykę sali przyjęć interesantów (m.in. malowanie ścian, wymiana tablic ogłoszeń) oraz podjęto decyzję o zakupie urządzeń klimatyzacyjnych.

W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie jednemu urzędnikowi konsularnemu przypisano wykonywanie zarówno funkcji decyzyjnych jak i kontrolnych w zakresie ustalania wysokości opłat za czynności konsularne, przyjmowania ich do kasy, kontroli kasy oraz odpowiedzialności za prawidłowe księgowanie zrealizowanych dochodów z tego tytułu w urządzeniach księgowych placówki. Było to niezgodne ze standardami kontroli finansowej określonymi przez Ministra Finansów¹⁶, według których obowiązki dotyczące zatwierdzania (autoryzacji) realizacji i rejestrowania (księgowania) operacji finansowych, gospodarczych i innych zdarzeń powinny być rozdzielone pomiędzy różnych pracowników.

W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Oslo nie opracowano planów pracy zarówno na rok 2005 oraz 2006, co było niezgodne z przepisem § 1 zarządzenia nr 47 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 1998 r.¹⁷. Jako przyczynę nieopracowania planu pracy na 2006 r. podano fakt późnego (w końcu kwietnia 2006 r.) otrzymania z MSZ wytycznych do opracowania tego planu¹⁸.

3.2.3. Sprawność połączeń telefonicznych z konsulatami

W 3 jednostkach, spośród 4 kontrolowanych, tj. w Ambasadach RP w Dublinie, Madrycie i Oslo, obywatelom polskim zapewniono możliwość bezzwłocznego uzyskania połączenia telefonicznego z Wydziałem Konsularnym, a poza godzinami pracy uzyskania informacji na temat sposobu postępowania, bądź w nagłych przypadkach kontaktu z konsulem pełniącym dyżur. W jednej jednostce - w Konsulacie Generalnym RP w Londynie, system łączności telefonicznej funkcjonował nieprawidłowo. Na 16 prób połączenia się z Konsulatem w godzinach pracy, kontrolerom NIK udało się uzyskać połączenie z rozmówcą jedynie 3 razy. W pozostałych przypadkach linia telefoniczna była zajęta, albo po uzyskaniu połączenia odsłuchiowano polecenia automatycznej sekretarki i pomimo zastosowania się do jej wskazań, system (niekiedy po 10 minutach płatnego połączenia) sam wyłączał abonenta. Podejmowane przez Konsulat działania w kierunku usprawnienia łączności telefonicznej polegające na wprowadzeniu wymogu codziennego odsłuchiwania i opróżniania skrzynek głosowych okazały się bezskuteczne. Ponadto ustalono, że zgodnie z warunkami kontraktu podpisanego na usługi telefoniczne dla Konsulatu, dla abonenta dzwoniącego do Konsulatu został ustalony wysoki koszt połączenia wynoszący 13 pensów za minutę¹⁹, podczas gdy propozycja cenowa największego operatora na rynku brytyjskim (British Telecom) wynosi około 3,30 pensów za minutę.

¹⁶ Patrz przypis nr 4.

¹⁷ Patrz przypis nr 12.

¹⁸ Pod nazwą „Podstawowe zadania przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych na rok 2006.

¹⁹ przy ustalonej stawce dla Konsulatu w wysokości 2 pensy za minutę.

Stwierdzono też, że obywatele polscy zwracający się telefonicznie o udzielenie pomocy konsularnej po godzinach pracy Urzędu mieli utrudniony kontakt z konsulem. Odbierający takie połączenia pracownik ochrony Ambasady RP, po wysłuchaniu zgłaszanych spraw, dokonywał ich selekcji i tylko niektóre kwalifikował do natychmiastowego zgłoszenia dyżurującemu konsulowi. Na trzy sprawy o pomoc konsularną zgłoszone telefonicznie przez inspektorów NIK w ramach podejmowanych działań kontrolnych, tylko jedna, w ocenie pracownika ochrony, kwalifikowała się do przekazania dyżurującemu konsulowi. W dwóch pozostałych sprawach²⁰ odmówił pomocy w skontaktowaniu się z konsulem, stwierdzając, że Konsulat nie pracuje i nie ma możliwości połączenia telefonicznego. Zgłoszone telefonicznie sprawy nie zostały nigdzie odnotowane - co NIK oceniła jako działanie nierzetelne.

3.2.4. Rzetelność dokumentowania i wykazywania w sprawozdaniach czynności konsularnych

We wszystkich kontrolowanych jednostkach, Najwyższa Izba Kontroli jako nierzetelny oceniła sposób dokumentowania i wykazywania w sprawozdaniach konsularnych przekazywanych do MSZ za 2005 r. i I półrocze 2006 r. niektórych czynności konsularnych związanych ze sprawowaniem opieki nad Polakami.

W 3 spośród 4 kontrolowanych jednostek (Wydziały Konsularne Ambasad RP w Dublinie i Oslo, Konsulat Generalny RP w Londynie) nie prowadzono rejestru interwencji podjętych przez Konsula w obronie praw i interesów obywateli polskich a działania w tym zakresie dokumentowane były w formie zbiorów kopii dokumentów, sprawozdań z dyżurów pełnionych w godzinach nocnych i w dni wolne od pracy. Część dokumentacji dotycząca podejmowanych interwencji uniemożliwiała jednoznaczne ustalenie ich liczby. Stwierdzono przypadki niedokumentowania działań podejmowanych w formie rozmowy telefonicznej, bądź dokumentowanie ich w formie odręcznych notatek (na luźnych kartkach zawierające numery telefonów, nazwiska, nazwy instytucji i urzędów), na podstawie których niemożliwe było ustalenie stanu i terminu załatwienia konkretnej sprawy. Jak wyjaśniano w trakcie kontroli, przyczyną nierzetelnego dokumentowania, rejestracji i sprawozdawczości spraw z zakresu opieki konsularnej była m.in. niewystarczająca obsada kadrowa konsulatów wymuszająca konieczność dokonywania wyboru pomiędzy jakością zapewnianej pomocy konsularnej, a jakością dokumentacji. Ponadto nierzetelność dokumentowania tłumaczono popełnianymi

²⁰ Jedna ze spraw dotyczyła konieczności natychmiastowego wyrobienia paszportu w związku z jego zaginięciem (co uniemożliwiłoby powrót samolotem do kraju planowany na wczesne godzinny rannę przed rozpoczęciem godzin urzędowania Konsulatu i związana z tym utrata biletu oraz brak środków na zakup nowego i dalszy pobyt w Wielkiej Brytanii). Druga sprawa dotyczyła konieczności udzielenia pomocy konsularnej okradzionemu obywatelowi polskiemu poprzez wskazanie sposobu postępowania oraz pomocy w porozumieniu się w języku angielskim.

błędami, nieporozumieniami spowodowanymi zmianami na stanowiskach konsulów, czy urlopami, zagubieniem dokumentów.

W rezultacie tak prowadzonej dokumentacji, wykazane w sprawozdaniach konsularnych za 2005 r. i arkuszu sprawozdawczym za I półrocze 2006 r. dane stanowiły szacunek liczby interwencji podejmowanych w ramach załatwianych spraw konsularnych. Było to niezgodne z zaleceniem zamieszczonym pod Tabelą Nr 2, której wzór stanowi załącznik do zarządzenia Nr 11 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 grudnia 2004 r., zgodnie z którym *w tabeli należy uwzględnić jedynie dane posiadające potwierdzenie w dokumentacji urzędu (korespondencja, notatki służbowe, zapisy w systemie komputerowym).*

Na przykład:

W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Dublinie w rejestrze zgonów obywateli polskich nie były ujęte wszystkie osoby zmarłe w okresie objętym kontrolą, a na podstawie rejestru zatrzymanych i aresztowanych nie było możliwe ustalenie liczby osób zatrzymanych i aresztowanych w poszczególnych okresach sprawozdawczych. Sprawozdania konsularne w zakresie danych liczbowych dotyczących podjętych interwencji, wydanych zezwoleń na przewóz zwłok do kraju, liczby zatrzymanych i aresztowanych Polaków były nierzetelne. W sprawozdaniu za I półrocze 2006 r. wykazano podjęcie 600 interwencji, wydanie 29 zezwoleń na przewóz zwłok i 7 przypadków zatrzymań i aresztowań obywateli polskich. W wyniku kontroli ustalono natomiast, że podjęto 327 interwencji i wydano 32 zezwolenia na przewóz zwłok. W rejestrze zatrzymanych i aresztowanych zostały wykazane 4 przypadki aresztowań i zatrzymań obywateli polskich w I półroczu 2006 r., natomiast na podstawie zgromadzonej w tym zakresie dokumentacji niemożliwe było potwierdzenie tej liczby. Stwierdzono również niezgodność pomiędzy danymi liczbowymi, podanymi w sprawozdaniu za 2005 r., a liczbami wynikającymi z dokumentacji urzędu. W sprawozdaniu zostało wykazanych 245 interwencji, w wyniku kontroli na podstawie dokumentacji ustalono, że było ich 522; wykazano 11 osób zatrzymanych i aresztowanych, a w wyniku kontroli ustalono 7; podano 30 zgonów obywateli polskich, a kontrola wykazała 31.

W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Oslo stwierdzono, że przekazywane do MSZ dane sprawozdawcze tylko w odniesieniu do niektórych rodzajów spraw pochodziły z udokumentowanych źródeł. Sprawy dotyczące udzielonej pomocy finansowej, zgonów oraz wydanych zezwoleń na przewóz zwłok zgromadzone były w odrębnych segregatorach podzielonych wg haseł tematycznych. Nie prowadzono jednak rejestrów tych spraw, do czego zobowiązują postanowienia pkt 3.6 oraz 6.1 Instrukcji w sprawie obsługi kancelaryjnej MSZ

i placówek zagranicznych Ministerstwa. Utrudniało to rzetelną weryfikację kompletności liczby spraw w ramach poszczególnych zakresów tematycznych.

Sprawy dotyczące zatrzymań, aresztowań oraz osób odbywających karę pozbawienia wolności ewidencjonowano w odrębnym rejestrze, przy czym zakres informacji w nim zawartych uniemożliwiał ustalenie, których okresów sprawozdawczych dotyczą wykazane liczby osób. Wizyty w zakładach karnych dokumentowane były jedynie poprzez zakreślenie dat w terminarzach służbowych konsula (w 2006 r. bez objaśnień czego dotyczą zakreślone daty) oraz, w przypadku korzystania z samochodu służbowego, za pomocą adnotacji w książce wyjazdów służbowo-prywatnych. Natomiast wykazywane w sprawozdaniach konsularnych, dane dotyczące liczby osób odwiedzonych oraz liczby odbytych przez konsula rozmów telefonicznych z zatrzymanymi lub aresztowanymi nie były w ogóle dokumentowane.

Zgromadzona w Konsulacie dokumentacja dotycząca interwencji w obronie praw i interesów obywateli polskich nie pozwoliła na zweryfikowanie rzetelności danych wykazanych w sprawozdaniu. Większość działań nie była w ogóle dokumentowana, a część dokumentacji była nierzetelna, gdyż uniemożliwiała ustalenie liczby interwencji oraz terminów załatwienia spraw.

Powyższe nieprawidłowości miały wpływ na rzetelność danych sprawozdawczych. W sprawozdaniu konsularnym za 2005 r. błędnie podano liczbę zezwoleń na przewóz zwłok lub szczątków ludzkich do Polski (wykazano 19, udokumentowano 18) oraz liczbę zgonów (wykazano 21, udokumentowano 24). Ponadto zawyżono liczbę przypadków udzielenia pomocy finansowej (wykazano 37, udokumentowano 24), co skutkowało zawyżeniem podanej w sprawozdaniu wartości udzielonej pomocy o 5.242 zł (tj. o 36,8%). Podobnie w arkuszu sprawozdawczym za I półrocze 2006 r. błędnie wykazano liczbę przypadków udzielenia pomocy finansowej (wykazano 14, udokumentowano 15), co skutkowało zaniżeniem podanej w sprawozdaniu wartości udzielonej pomocy o 270,50 zł (o 3,9%).

W Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Madrycie stwierdzono, że przekazywane MSZ dane, dotyczące liczby interwencji, zawiadomień o aresztowaniach, wizyt w więzieniach oraz przypadków udzielenia pomocy finansowej pochodziły z funkcjonującego w Wydziale Konsularnym rejestru komputerowego, który prowadzony był w sposób nierzetelny. Wśród 909 zarejestrowanych spraw stwierdzono 78 przypadków odstępstw od przyjętego w Wydziale sposobu rejestrowania spraw, polegających m.in. na nierejestrowaniu dokumentów źródłowych (40 przypadków), rejestrowaniu w poszczególnych hasłach tematycznych spraw o innym charakterze lub pochodzących z innego okresu sprawozdawczego (14 przypadków) i podwójnym rejestrowaniu tych samych spraw (5 przypadków). Ponadto stwierdzono, że Wydział Konsularny

nie rejestrował pod wyodrębnionym hasłem tematycznym wizyt przeprowadzonych w więzieniach, co utrudniało ustalenie rzeczywistej ich liczby.

Powyższe uchybienia miały wpływ na sporządzenie w sposób nierzetelny sprawozdania konsularnego za rok 2005 i arkusza sprawozdawczego za okres I półrocza 2006 r. Stwierdzone w ramach kontroli nieprawidłowości polegały na:

- zawyżeniu, bądź zaniżeniu w sprawozdaniu konsularnym za 2005 r. liczby podejmowanych interwencji (udokumentowano 109, wykazano 111), otrzymanych zawiadomień o zatrzymaniu lub aresztowaniu obywatela polskiego (udokumentowano 302, wykazano 280) oraz wizyt przeprowadzonych w więzieniach (udokumentowano 6, wykazano 22). Ponadto, w sprawozdaniu tym zawyżono ilość przypadków udzielenia pomocy finansowej (udokumentowano 116, wykazano 122), co skutkowało zawyżeniem w sprawozdaniu wartości udzielonej pomocy o łączną kwotę 14.238,15 zł (tj. o 34,6%),
- zawyżeniu w arkuszu sprawozdawczym za I półrocze 2006 r. liczby wizyt przeprowadzonych w więzieniach (udokumentowano 5, wykazano 12) oraz przypadków udzielenia pomocy finansowej (udokumentowano 29, wykazano 35), co skutkowało zawyżeniem w arkuszu sprawozdawczym wartości udzielonej pomocy o łączną kwotę 851,98 zł (tj. o 6,1%).

Obowiązkiem konsula jest zapewnienie takiego sposobu dokumentowania spraw i czynności konsularnych, aby na tej podstawie możliwe było sporządzenie rzetelnych i sprawdzalnych sprawozdań. Celowi temu ma służyć dyspozycja określona w art. 32a ustawy z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej, wg której konsul ma obowiązek prowadzenia rejestrów spraw i rejestrów czynności konsularnych.

3.2.5. Upowszechnianie informacji konsularnych

Kontrolowane placówki w należyty sposób zapewniły dostęp do informacji konsularnych – głównie za pośrednictwem strony internetowej i tablic ogłoszeń znajdujących się w placówkach. Rozpowszechniano je również w prasie polskojęzycznej wydawanej w okręgach konsularnych placówek. Istniała także możliwość uzyskania informacji i porad przy wykorzystaniu łączności mailowej, jednakże w takim przypadku odpowiedzi Konsulatu Generalnego RP w Londynie nie były udzielane niezwłocznie.

3.2.6. Monitorowanie sytuacji imigracji zarobkowej z Polski

Jako rzetelne NIK oceniła działania kontrolowanych jednostek na rzecz monitorowania sytuacji imigracji zarobkowej z Polski. Placówki utrzymywały bieżące kontakty z miejscowymi urzędami, władzami miasta, policją, organizacjami zajmującymi się pomocą socjalną oraz

redakcjami, głównie polskojęzycznych gazet. Między innymi **Konsulat Generalny RP w Londynie** monitorował oficjalne dane o napływie Polaków, współpracował z brytyjskim Urzędem Pośrednictwa Pracy (Jobcenter Plus), gdzie były zbierane dane o liczbie Polaków rejestrujących się i poszukujących pracy. Współpracował z organizacją ACAS będącą mediatorem między pracownikiem a pracodawcą. Dofinansował także wydanie broszury informacyjnej „Jak żyć i pracować w Wielkiej Brytanii” i zajmował się jej dystrybucją. Z inicjatywy Konsula Generalnego w Londynie przygotowane zostały i wyemitowane przez Telewizję Polską materiały filmowe mające na celu przestrzeganie Polaków wyjeżdżających do Wielkiej Brytanii przed niebezpieczeństwem przestępstw i oszustw. Informacje o sytuacji polskich obywateli migrujących do pracy w Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, aktach wandalizmu dokonanych na tle uprzedzeń do cudzoziemców, oszustwach pośredników pracy, przypadkach nadużyć ze strony brytyjskich pracodawców oraz działaniach podejmowanych przez Konsulat były przekazywane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Rzecznika Praw Obywatelskich.

Monitorowaniu sytuacji imigracji zarobkowej z Polski służyły kontakty **Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Dublinie** z Inspektorem Pracy przy Ministerstwie Przedsiębiorczości, Handlu i Zatrudnienia, związkami zawodowymi, Ośrodkiem Duszpasterstwa Polskiego, organizacjami zajmującymi się bezdomnymi (TRUST i Centrum Dziennego Pobytu dla Bezdomnych prowadzonego przez Kapucynów). W Konsulacie przetłumaczono na język polski broszurę zawierającą informację na temat praw pracowniczych i ochrony prawnej, przysługującej obcokrajowcom zatrudnionym w Irlandii, przeznaczoną dla osób zamierzających podjąć pracę w Irlandii. Konsul wsparł inicjatywę Gazety Polskiej, polegającą na utworzeniu na lotnisku w Dublinie stanowiska informacyjnego dla Polaków przybywających do Irlandii oraz wystąpił do polskiego Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o pomoc w rozdystrybuowaniu publikacji zawierającej najistotniejsze informacje o Irlandii dla obywateli polskich udających się do tego kraju (polska wersja informatora miała być gotowa na przełomie października i listopada 2006 r.). Informacje o sytuacji polskich robotników w Irlandii, zjawiskach patologicznych, przypadkach nadużyć ze strony irlandzkich pracodawców oraz działaniach podejmowanych przez Ambasadę zostały przekazane do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich, Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Wydział Konsularny w Madrycie w celu zapewnienia opieki osobom bezrobotnym i bezdomnym współpracował z hiszpańskimi instytucjami charytatywnymi (np. Samur Social, RAIS, Caritas Diocesana), występując o zapewnienie bezpłatnego noclegu i wyżywienia, obniżając opłaty za wydawanie dokumentów dla obywateli polskich objętych opieką

ww. instytucji. Skargi obywateli polskich na hiszpańskich pracodawców Wydział Konsularny kierował w celu załatwienia do odpowiednich instytucji hiszpańskich lub bezpośrednio do pracodawców. W przypadku skarg zgłoszonych telefonicznie, działania Wydziału Konsularnego polegały na pośrednictwie w polubownym rozwiązaniu konfliktu.

Wydział Konsularny Ambasady RP w Oslo utrzymywał kontakty z miejscowym Ministerstwem Spraw Zagranicznych, Ministerstwem Sprawiedliwości, Komendą Główną Policji, Urzędem ds. Cudzoziemców i administracją więzienną w sprawach związanych z obywatelami polskimi przebywającymi na terenie okręgu konsularnego. Monitorowano także oficjalne dane Centralnego Biura Statystycznego oraz Urzędu Podatkowego ds. Zagranicznych dotyczące liczby wydanych obywatelom polskim zezwoleń na pobyt z możliwością pracy. W przypadkach konfliktów z pracodawcami, Wydział Konsularny informował obywateli polskich o konieczności zgłaszania tego typu spraw do państwowej inspekcji pracy oraz policji. Informacje o sytuacji obywateli polskich migrujących do pracy w Norwegii i Islandii oraz przypadkach nadużyć ze strony pracodawców były przekazywane do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Rzecznika Praw Obywatelskich. Ustalono brak monitoringu Wydziału Konsularnego w zakresie rozpoznawania problemów bezdomności i sytuacji socjalnej Polaków przebywających na terenie okręgu konsularnego. Jak wynika z wyjaśnień Kierownika Wydziału, placówka nie widzi potrzeby współpracy z instytucjami pomocy społecznej, ponieważ jak dotąd nie odnotowano zgłoszeń, iż na terenie okręgu znajdują się Polacy objęci tego typu pomocą. Zdaniem NIK posiadanie bieżącej informacji w tym zakresie, np. od instytucji charytatywnych i zajmujących się pomocą społeczną, zapewni służbom konsularnym możliwość skutecznego reagowania na pojawiające się problemy zwłaszcza, że liczba Polaków przybywających do Norwegii i Islandii jest znaczna (wg szacunków ok. 130 tys.) i systematycznie wzrasta.

3.2.7. Skargi na działalność służb konsularnych

Na działania służb konsularnych wszystkich kontrolowanych jednostek w okresie trzech kwartałów 2006 r. wpłynęło łącznie 12 skarg. Spośród objętych kontrolą 11 skarg, zasadność zarzutów potwierdziła się w 2 przypadkach, tj. w Konsulacie Generalnym w Londynie dotycząca niemożności dodzwonienia się do Konsulatu i braku odpowiedzi na zapytanie przesłane mailem oraz w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Madrycie dotycząca terminu wydania paszportu. Jedna sprawa w Konsulacie Generalnym RP w Londynie była w trakcie wyjaśniania. Natomiast zarzuty zawarte w pozostałych 9 skargach były bezzasadne. Konsulaty podjęły działania udzielając pomocy w ramach przewidzianych prawem kompetencji a oczekiwania i żądania skarżących wykraczały poza ustawowe uprawnienia konsula.

3.2.8. Współpraca placówek z konsułami honorowymi

Współpraca z konsułami honorowymi RP w 3 kontrolowanych placówkach (w Irlandii nie powołano konsuli honorowych) układała się, poza jednym przypadkiem, dobrze. Uczestniczyli oni w sprawowaniu opieki nad Polakami za granicą, co korzystnie wpływało na dostępność pomocy obywatelom polskim w szczególności zamieszkałym w znacznej odległości od konsulatów zawodowych. Konsul honorowy RP w Gibraltarze (Wielka Brytania) nie podejmował działań związanych z pomocą obywatelom polskim. Ponadto, jak wyjaśniono, w Wydziale Konsularnym Ambasady RP w Oslo możliwości komunikacji pomiędzy obywatelami polskimi, a konsułami honorowymi były utrudnione ze względu na fakt, iż nie posługiwali się oni językiem polskim.

4. Informacje dodatkowe o przeprowadzonej kontroli

4.1. Przygotowanie kontroli

W ramach analizy przedkontrolnej, NIK zwróciła się, na podstawie art. 29 pkt 1 ustawy o NIK, do Ministerstwa Spraw Zagranicznych o przedstawienie dokumentacji dotyczącej planowania, realizacji i sprawozdawczości w zakresie zadań realizowanych przez wybrane placówki zagraniczne. Doboru jednostek do kontroli dokonano pod kątem największej liczebności Polaków znajdujących się w okręgach konsularnych placówek, z uwzględnieniem doniesień, głównie prasowych, o problemach związanych z konsularną obsługą emigracji zarobkowej, a także z uwzględnieniem kontroli zrealizowanych przez Wydział Kontroli MSZ i kontroli przeprowadzonych przez NIK w latach poprzednich.

4.2. Postępowanie kontrolne i działania podjęte po zakończeniu kontroli

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone przez Departament Administracji Publicznej NIK w 4 placówkach zagranicznych MSZ wyszczególnionych w pkt 1.4. niniejszej informacji.

Stosownie do art. 59 ust. 1 ustawy o NIK, przed sporządzeniem wystąpienia pokontrolnego, Konsul Generalny RP w Londynie złożył dodatkowe wyjaśnienia w piśmie z 7 listopada 2006 r. dotyczące przyczyn i okoliczności nieprawidłowości opisanych w protokole kontroli związanych z uzyskaniem połączenia telefonicznego z Konsulatem.

Do kierowników jednostek objętych kontrolą oraz do Ministra Spraw Zagranicznych skierowano 8 wystąpień pokontrolnych, w których NIK sformułowała 19 wniosków pokontrolnych zmierzających do wyeliminowania stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości. Kierownicy kontrolowanych jednostek oraz Minister Spraw Zagranicznych nie wnieśli zastrzeżeń do ocen, uwag i wniosków zawartych w wystąpieniach pokontrolnych. W odpowiedziach na wystąpienia pokontrolne poinformowano o sposobie wykorzystania uwag, realizacji i działaniach podejmowanych w celu realizacji wniosków pokontrolnych, w tym m.in.:

1. Konsul Generalny RP w Londynie p. Janusz Wach (w piśmie z 19 grudnia 2006 r.), odnośnie poprawy warunków funkcjonowania Urzędu i usprawnienia obsługi interesantów poinformował m.in., że Konsulat otrzymał od sąsiadującego z nim Instytutu Kultury Polskiej dwa pomieszczenia piwniczne. Zakończono instalację klimatyzatora przemysłowego w sali obsługi, przystąpiono do montowania ekranów dźwiękochłonnych przy stanowiskach obsługi interesantów dla poprawy komunikacji głosowej między urzędnikiem a interesantem. Przy stanowisku ds. opieki konsularnej zostanie zainstalowany odrębny telefax. W pierwszych

tygodniach 2007 r. ma nastąpić wymiana jednego z dwóch serwerów komputerowych obsługujących Urząd. Wprowadzony został system zapisów na złożenie wniosku paszportowego „on line” na stronie internetowej Urzędu. Uruchomiono ciągłą obsługę interesantów paszportowych przy dwóch stanowiskach, wydłużając jednocześnie godziny przyjęć interesantów przez pięć dni w tygodniu i przyjmując raz w tygodniu interesantów do godzin wieczornych. Konsulat przystąpił do pełnienia wyjazdowych dyżurów konsularnych w odległych skupiskach migrujących Polaków, pierwszy dyżur miał miejsce w Manchester.

Odnosnie realizacji wniosku o podjęcie działań, które umożliwią sprawną i bieżącą obsługę konsularną obywateli polskich przebywających w Wielkiej Brytanii, Minister Spraw Zagranicznych p. Anna Fotyga (w piśmie z 19 grudnia 2006 r.) poinformowała o podjęciu decyzji zmierzających do radykalnej poprawy obsługi konsularnej nowej emigracji zarobkowej. Główne zamierzenia w tym zakresie to:

- utworzenie w I półroczu 2007 r. nowego Konsulatu Generalnego RP w Manchester (trwa poszukiwanie obiektu na siedzibę) oraz podział okręgu konsularnego KG RP w Londynie między te dwa urzędy,
- w drugim etapie, po analizie obciążeń wynikających z działalności KG RP w Manchester, dokonanie zmiany siedziby (ewentualnie przeprowadzenie modernizacji i remontu – w zależności od oceny sytuacji) Konsulatu Generalnego RP w Londynie.

Ponadto we wrześniu 2006 r. dokonano zmiany okręgu konsularnego KG RP w Londynie, polegającej na przydzieleniu Irlandii Północnej do kompetencji Konsulatu Generalnego RP w Edynburgu. Spowodowało to nieznaczne zmniejszenie obciążenia Urzędu w Londynie. Równocześnie trwają prace nad poprawą wyposażenia konsulatów w Wielkiej Brytanii w sprzęt komputerowy, środki transportu, meble itp. Przewiduje się również zmianę struktury organizacyjnej Urzędu poprzez zwiększenie obsady kadrowej o dwóch dodatkowych konsulów oraz dwóch dodatkowych pracowników ryczałtowych. Zgodnie z przyjętym programem w docelowej strukturze Urzędu przewiduje się 10 etatów konsulów oraz 16,5 stanowisk ryczałtowych.

Odnosnie usprawnienia łączności telefonicznej z Urzędem, Konsul Generalny RP w Londynie poinformował m.in., że zaprzestano udzielania informacji konsularnych przez pracownika obsługującego centralę telefoniczną, co blokowało łączność telefoniczną. Przeszkolono personel w zakresie obsługi aparatów telefonicznych i administrowania pocztą głosową. Wprowadzono wymóg odsłuchiwania i opróżniania skrzynek głosowych. Opracowany został i przekazany do wdrożenia nowy program dla centrali telefonicznej, zwiększona będzie ilość aparatów telefonicznych w Urzędzie, w tym o aparaty cyfrowe. Urząd podejmie kroki dla

zbadania alternatywnych ofert rynkowych pod kątem szukania tańszych dla abonentów rozwiązań.

Dla poprawy drożności łączności elektronicznej, Konsulat wystąpił do MSZ o zgodę na zakup tzw. „rootera”, co umożliwi wprowadzenie do biura bezprzewodowego internetu, ustanowienie odrębnych adresów poczty elektronicznej, a tym samym umożliwi docieranie wpływającej poczty elektronicznej bezpośrednio do skrzynki właściwego pod względem merytorycznym konsula.

W zakresie usprawnienia systemu świadczenia usług konsularnych podczas dyżurów konsularnych poza godzinami urzędowania i w dni wolne od pracy, z dniem 18 października 2006 r. wprowadzony został m.in. obowiązek przekazywania, przez oficerów ochrony placówek, dyżurującemu konsulowi każdej sprawy wykraczającej poza rutynową informację konsularną, co gwarantuje, że o sposobie postępowania w każdej sprawie pojawiającej się na dyżurze decyduje bezpośrednio konsul.

Odnosnie dokumentowania interwencji podejmowanych przez Urząd, do czasu znalezienia rozwiązań systemowych przez MSZ, wprowadzony został specjalny formularz ewidencyjny podlegający wypełnieniu po każdej podjętej interwencji.

2. Z odpowiedzi (z 24 listopada 2006 r.) Ambasadora RP w Irlandii p. Tadeusza Szumowskiego informującej o realizacji wniosków pokontrolnych NIK wynika, że system obsługi obywateli polskich zgłaszających się do placówki zostanie usprawniony po przeniesieniu Wydziału Konsularnego do nowej siedziby, większej i lepiej przystosowanej do obsługi interesantów oraz po przewidywanym zwiększeniu obsady tego Wydziału, co umożliwi zapewnienie właściwej kontroli finansowej oraz rzetelne dokumentowanie czynności z zakresu opieki konsularnej. Ambasadorem RP w Irlandii poinformował również o wprowadzonej zmianie w ewidencji osób aresztowanych, co zapewni rzetelne dane o ich liczbie.

Odnosnie realizacji wniosku o podjęcie skutecznych działań w celu poprawy warunków lokalowych Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Dublinie oraz zwiększenie, odpowiednio do potrzeb, obsady kadrowej tego Wydziału, Minister Spraw Zagranicznych p. Anna Fotyga (w piśmie z 15 grudnia 2006 r.) poinformowała m.in. że:

W dniach 29.11 – 01.12.2006 r. w Dublinie przebywała delegacja pracowników MSZ, którzy wspólnie z przedstawicielami Ambasady dokonali wizji lokalnej oferowanych obiektów oraz przedstawili warunki umożliwiające w ciągu kilku tygodni podjęcie decyzji o wynajęciu nowego lokalu. Przewiduje się, że po okresie niezbędnym na przeprowadzenie prac adaptacyjnych, tj. po upływie około 3 miesięcy od daty podjęcia decyzji, Urząd Konsularny w Dublinie rozpocznie pracę w nowej siedzibie. Realizacja wniosku o zwiększenie obsady kadrowej Wydziału będzie

połączona ze zmianą struktury organizacyjnej Urzędu oraz zmianami w zakresie obowiązków pracowników, w tym wyłączenie spraw administracyjnych placówki z pionu konsularnego (stworzenie odrębnego etatu). Zgodnie z przyjętym programem w docelowej strukturze Wydziału Konsularnego przewiduje się 3 etaty merytoryczne (kierownik Wydziału i 2 konsulów) oraz sześć stanowisk ryczałtowych (dwóch pracowników zatrudnionych przy bezpośredniej obsłudze interesantów, jedna osoba w informacji telefonicznej, dwa ryczały ds. konsularnych, jeden ryczałt ds. kancelaryjnych).

3. Ambasador RP w Królestwie Hiszpanii, p. Grażyna Bernatowicz odnośnie realizacji wniosku o rzetelne prowadzenie rejestrów czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi w Hiszpanii oraz rzetelne sporządzanie sprawozdań konsularnych w tym zakresie w piśmie z 14 grudnia 2006 r. poinformowała m.in., że od stycznia 2007 r. zostaną rozbudowane dotychczasowe hasła rejestracji z zakresu opieki konsularnej w kartotece komputerowej w celu wyodrębnienia poszczególnych ich rodzajów i łatwiejszego wyszukiwania, co ma spowodować wyeliminowanie błędów popełnianych w tym zakresie.

4. W odpowiedzi (z 12 stycznia 2007 r.) Ambasador RP w Królestwie Norwegii i Republice Islandii p. Ryszard Czarny poinformował o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych, które dotyczyły rzetelnego dokumentowania i ewidencjonowania czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi oraz rzetelnego sporządzania sprawozdań konsularnych w tym zakresie, a także opracowywania planów pracy Wydziału Konsularnego.

Odnośnie wniosku o zapewnienie, w ramach działań nadzorczych, rzetelnego dokumentowania i rejestrowania czynności z zakresu opieki nad obywatelami polskimi przebywającymi za granicą ze szczególnym uwzględnieniem podejmowanych interwencji, i sporządzania rzetelnych sprawozdań konsularnych w tym zakresie - Minister Spraw Zagranicznych p. Anna Fotyga poinformowała m.in. że:

Do wszystkich urzędów konsularnych przesłano zmodyfikowany wzór arkusza sprawozdawczego wraz z informacją clarisową przypominającą m.in. o obowiązku prowadzenia dokumentacji (poprzez obligatoryjne rejestrowanie i gromadzenie spraw w kancelarii urzędu, zgodnie z obowiązującym hasłownikiem i instrukcją kancelaryjną) działalności urzędu konsularnego w zakresie opieki konsularnej nad obywatelami polskimi oraz interwencji podejmowanych przez konsulów w obronie praw i interesów obywateli polskich. Ponadto zarządzeniem nr 17 Ministra Spraw Zagranicznych nowelizacji uległo zarządzenie Nr 47 z 22 grudnia 1998 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (w części

dotyczącej służby konsularnej). Nowelizacja ta wprowadza nowy schemat rocznego sprawozdania konsularnego oraz tabel statystycznych, który ujmuje wszystkie, najistotniejsze problemy, z jakimi styka się polska służba konsularna. Powyższa tematyka jest również przedmiotem szkoleń przedwyjazdowych prowadzonych przez Departament Konsularny i Polonii MSZ. Wiedza kandydatów w tym zakresie jest weryfikowana, zarówno w formie egzaminu pisemnego, jak i ustnego.

4.3. Załączniki

Załącznik nr 1 – Lista osób zajmujących kierownicze stanowiska, odpowiedzialnych za kontrolowaną działalność

Lp.	Stanowisko	Imię i nazwisko
1.	Minister Spraw Zagranicznych	Anna Fotyga
2.	Konsul Generalny RP w Londynie	Janusz Wach
3.	Ambasador RP w Republice Irlandii	Tadeusz Szumowski
4.	Ambasador RP w Republice Irlandii	Witold Sobków
5.	Ambasador RP w Królestwie Norwegii i Republice Islandii	Ryszard Czarny
6.	Ambasador RP w Królestwie Norwegii i Republice Islandii	Andrzej Jaroszyński
7.	I Sekretarz Ambasady RP w Oslo, Kierownik Wydziału Konsularnego	Danuta Szostak
8.	Ambasador RP w Królestwie Hiszpanii	Grażyna Bernatowicz
9.	I Sekretarz Ambasady RP w Madrycie, Kierownik Wydziału Konsularnego	Czesław Barański
10.	Radca Ambasady RP w Madrycie, Kierownik Wydziału Konsularnego	Zbigniew Adamczyk

Załącznik nr 2 – Wykaz aktów prawnych

1. Konwencja Wiedeńska o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 r. (Dz. U. z 1982 r. Nr 13, poz. 98 i 99)
2. Ustawa z dnia 27 lipca 2001 r. o służbie zagranicznej (Dz. U. Nr 128, poz. 1403 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 13 lutego 1984 r. o funkcjach konsulów Rzeczypospolitej Polskiej (j.t. Dz. U. z 2002 r. Nr 215, poz. 1823 ze zm.),
4. Rozporządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 sierpnia 2002 r. w sprawie udzielania przez konsula RP pomocy finansowej oraz trybu postępowania przy jej udzielaniu (Dz. U. Nr 151, poz. 1262),
5. Zarządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 4 listopada 1985 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania przed konsulem (M.P. Nr 35, poz. 233),
6. Zarządzenie Nr 47 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 1998 r. w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (Informator MSZ z 1998 r. Nr 139),
7. Zarządzenie Nr 11 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 28 grudnia 2004 r. zmieniające zarządzenie w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (Dz. Urz. MSZ z 2005 r. Nr 1, poz. 2),
8. Zarządzenie Nr 8 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 26 września 2005 r. zmieniające zarządzenie w sprawie planowania i sprawozdawczości w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, stałych przedstawicielstwach przy organizacjach międzynarodowych, urzędach konsularnych i instytutach polskich (Dz. Urz. MSZ Nr 4, poz. 73),
9. Zarządzenie Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 29 marca 1993 r. w sprawie konsulów honorowych Rzeczypospolitej Polskiej (M. P. Nr 21, poz. 229), zmienione rozporządzeniem Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 7 grudnia 2006 r. w sprawie konsulów honorowych Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. nr 239, poz. 1735),
10. Instrukcja w sprawie obsługi kancelaryjnej Ministerstwa Spraw Zagranicznych placówek zagranicznych Ministerstwa wprowadzona Zarządzeniem Nr 25 Ministra Spraw Zagranicznych z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji kancelaryjnej oraz jednolitego rzeczowego wykazu akt w Ministerstwie Spraw Zagranicznych, przedstawicielstwach dyplomatycznych, misjach dyplomatycznych, urzędach konsularnych oraz instytutach polskich (niepublikowane).

Załącznik nr 3 – Wykaz organów, którym przekazano Informację o wynikach kontroli

1. Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej.
3. Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej.
4. Prezes Rady Ministrów.
5. Rzecznik Praw Obywatelskich.
6. Minister Spraw Zagranicznych.
7. Minister Sprawiedliwości.
8. Minister Finansów.
9. Sejmowa Komisja Spraw Zagranicznych.
10. Sejmowa Komisja do Spraw Kontroli Państwowej.
11. Sejmowa Komisja Odpowiedzialności Konstytucyjnej.
12. Sejmowa Komisja Finansów Publicznych.